

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100249

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-04-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чугунов Валерій Ігорович
2. Chugunov Valerii Igorovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Управління та адміністрування. Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-04-2023

Спеціальність за освітою: Фінанси, банківська справа та страхування

Місце роботи здобувача: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, м. Київ, 02156, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.055.042

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, м. Київ, 02156, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, м. Київ, 02156, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.73.15.05, 06.73.07

Тема дисертації:

1. Бюджетна політика суспільного розвитку
2. Budget policy of social development

Реферат:

1. Дисертація є комплексним дослідженням теоретичних засад та удосконалення методологічних положень формування бюджетної політики як інструменту забезпечення розвитку суспільства, підвищення інституційної спроможності фінансово-бюджетної та соціально-економічної системи країни. Бюджетна політика є однією з основних складових державного фінансового регулювання економіки країни. Виходячи з необхідності посилення ефективності державного фінансового управління, досягнення відповідних економічних та соціальних показників вагомою є бюджетна результативність, основною метою якої є розробка і проведення збалансованої бюджетної політики, у тому числі у сфері міжбюджетних відносин, формування доходів бюджету, планування видатків бюджету, дефіциту бюджету, обслуговування державного боргу, спрямованої на забезпечення належного рівня суспільного розвитку. Від рівня функціонування системи управління державними фінансами залежить бюджетна збалансованість, дієвість бюджетного механізму, який повинен удосконалюватися та адаптуватися до основних завдань економічного та соціального розвитку країни. З метою посилення впливу бюджетної політики на суспільний розвиток

потрібно вживати заходи, спрямовані на підвищення рівня збалансованості бюджету, ефективності використання бюджетних коштів, удосконалення міжбюджетних відносин, забезпечення якісного виконання бюджетів усіх рівнів, здійснення дієвого державного фінансового контролю. Формування видатків бюджету є вагомим складовою фінансової політики держави, яка суттєво впливає на суспільний розвиток. Основним завданням політики у сфері видатків бюджету є оптимізація та економія їх обсягу з одночасним підвищенням ефективності та результативності використання бюджетних коштів з метою забезпечення достатньої якості суспільних послуг. Планування видатків бюджету має здійснюватися відповідно до етапу економічного розвитку, рівня дефіциту бюджету у взаємозв'язку з показниками державного боргу, доцільності співвідношення поточних і капітальних видатків бюджету. Видаткова частина бюджету здійснює вагомий вплив на розвиток економіки, рівень соціального забезпечення населення. Важливого значення набуває питання дієвого розподілу обмежених бюджетних ресурсів особливо в умовах воєнного стану. Розвиток системи планування та виконання бюджетів, який ґрунтується на принципах програмно-цільового методу, потребує посилення спрямованості бюджетного планування на кінцеві результати, підвищення ефективності використання бюджетних коштів. Відповідні бюджетні механізми мають забезпечити бюджетну рівновагу та дієвий вплив на соціально-економічні процеси. У даних умовах економічного розвитку доцільним є визначення основних засад бюджетної політики суспільного розвитку, посилення взаємозв'язку між досягнутими показниками соціально-економічного розвитку країни, забезпечення національної оборони та використаним обсягом бюджетних коштів, підвищення рівня результативності бюджетних програм, удосконалення відповідних бюджетних інструментів і механізмів у системі інституційного середовища суспільства. Важливим є удосконалення підходів щодо формування бюджетної політики у системі інституційного середовища суспільства, розробка основних напрямів бюджетного перспективного планування. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розкритті сутності бюджетної політики як складової системи державного фінансового забезпечення суспільного розвитку, що ґрунтуються на інституційних засадах адаптивної бюджетної архітектури з урахуванням відповідного рівня стійкості, динамічної збалансованості бюджету, виходячи з економічної циклічності та пріоритетів соціально-економічного розвитку країни, дієвості діяльності головних розпорядників бюджетних коштів, державного фінансового контролю та аудиту, що сприятиме підвищенню результативності використання бюджетних коштів в умовах обмеженості державних фінансових ресурсів. Удосконалено підходи щодо формування бюджетної політики у системі інституційного середовища суспільства; положення щодо особливостей формування та реалізації пріоритетів бюджетної політики в умовах економічних перетворень; підходи щодо посилення взаємозв'язку перспективного бюджетного планування з пріоритетними напрямами соціально-економічного розвитку країни. Дістало подальший розвиток положення щодо підвищення результативності програмно-цільового методу планування видатків бюджету; узагальнення та систематизація досвіду формування та здійснення бюджетної політики у країнах з розвинутою та трансформаційною економікою, що надасть можливість підвищити ефективність бюджетного процесу; підходи до розробки основних напрямів бюджетної політики, бюджетного перспективного планування, що створить відповідні умови впливу бюджетного механізму на дієвість суспільно-економічних перетворень.

2. Budgetary policy is one of the main components of state financial regulation of the country's economy. Based on the need to strengthen the efficiency of state financial management, the achievement of relevant economic and social indicators, budget performance is important, the main goal of which is the development and implementation of a balanced budget policy, including in the field of inter-budgetary relations, budget revenue generation, budget expenditure planning, budget deficit, service of the state debt aimed at ensuring the appropriate level of social development. The level of functioning of the state finance management system depends on the budget balance, the effectiveness of the budget mechanism, which must be improved and adapted to the main tasks of the country's economic and social development. In order to strengthen the influence of budget policy on social development, it is necessary to take measures aimed at increasing the level of budget balance, the efficiency of using budget funds, improving inter-budgetary relations, ensuring the quality implementation of budgets at all levels, and implementing effective state financial control. The formation of budget expenditures is an important component

of the state's financial policy, which significantly affects social development. The main objective of the policy in the field of budget expenditures is to optimize and save their volume while simultaneously increasing the efficiency and effectiveness of the use of budget funds in order to ensure sufficient quality of public services. Planning of budget expenditures should be carried out in accordance with the stage of economic development, the level of the budget deficit in relation to the indicators of the state debt, the appropriateness of the ratio of current and capital expenditures of the budget. The expenditure part of the budget exerts a significant influence on the development of the economy and the level of social security of the population. The issue of effective distribution of limited budget resources is becoming important, especially in the conditions of martial law. The development of the system of budget planning and implementation, which is based on the principles of the program-target method, requires strengthening the focus of budget planning on final results, increasing the efficiency of the use of budget funds. Appropriate budget mechanisms should ensure budget balance and effective influence on socio-economic processes. In these conditions of economic development, it is expedient to determine the basic principles of the budgetary policy of social development, to strengthen the relationship between the achieved indicators of the socio-economic development of the country, to ensure national defense and the amount of budget funds used, to increase the level of effectiveness of budget programs, to improve the relevant budget tools and mechanisms in system of the institutional environment of society. It is important to improve approaches to the formation of budget policy in the system of the institutional environment of society, development of the main directions of budget perspective planning. The scientific novelty of the obtained results lies in the disclosure of the essence budget policy as a component of the system of state financial support for social development, based on the institutional principles of adaptive budget architecture, taking into account the appropriate level of stability, dynamic balance of the budget, based on the economic cycle and priorities of the socio-economic development of the country, the effectiveness of the activities of the main managers of budget funds, the state financial control and audit, which will contribute to increasing the effectiveness of the use of budget funds in conditions of limited state financial resources. Approaches to the formation of budget policy in the system of the institutional environment of society have been improved; regulations regarding the peculiarities of the formation and implementation of budget policy priorities in the conditions of economic transformations; approaches to strengthening the interrelationship of perspective budget planning with the priority areas of the country's socio-economic development. Provisions regarding increasing the effectiveness of the program-target method of budget expenditure planning were further developed; generalization and systematization of experience in the formation and implementation of budget policy in countries with developed and transformational economies, which will provide an opportunity to increase the efficiency of the budget process; approaches to the development of the main directions of budgetary policy, budgetary perspective planning, which will create appropriate conditions for the influence of the budgetary mechanism on the effectiveness of socio-economic transformations.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Запатріна Ірина Вікторівна
2. Zapatrina Iryna Viktorivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лисяк Любов Валентинівна
2. Lysiak Liubov Valentynivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лук'яненко Ірина Григорівна
2. Lukyanenko Iryna Grygorivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Макогон Валентина Дмитрівна

2. Makohon Valentyna Dmyrtivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Канева Тетяна Володимирівна

2. Kanieva Tetiana Volodymyrivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пасічний Микола Дмитрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пасічний Микола Дмитрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.